

TURKU KAERLAN MYLLY
(853 01 0019)

Rautakautisen kalmistoalueen
kaivaus v. 1982

Eero Ahtela

S i s ä l l y s l u e t t e l o

	sivu
Johdanto	2
Kaivauspaikan esittely	3
Kalmistoalueen sijainti ja topografia	4
Kaivaustekniikka	4
Kaivausalue A	6
Kaivausalue B	9
Kaivausalue C	9
Kaivausalue D	10
Yhteenveto	10
Luettelo kartoista	12
Luettelo negatiiveista	13
Luettelo Diapositiiveista	17
Kopio peruskartasta 1043 12 LITTOINEN painettu 1968 Helsinki	19
Yleiskartta Turun Kaerlan Myllyn alueesta 1:500 A 2	20
Pintavaaituskartta rakennuksen 2 alueelta 1:200 A 3	21
Kartat kaivausalueelta A 1:25 ja 1:50 A 2, A 3, A 4	22-31
Kartat kaivausalueelta B 1:50 A 4	32-36
Kartat kaivausalueelta C 1:50 A 4	37
Kartat kaivausalueelta D 1:50 A 2	38-40
Kuvataulut	41-47

JOHDANTO

Turun (ent. Maaria) Kaerlan Mullin alueella sijaitsee useita rautakautisia kalmistoja. Ensimmäiset kaivaukset alueella suoritti A.M. Tallgren v. 1910 silloisen Tuomen torpan alueella ja v. 1913 silloisen Lehtosen talon ja muonamiesrivin alueella. Kaerlan Myllyn alueelta tulivat ensimmäiset löydöt inventoinnin yhteydessä v. 1961. Vuosina 1962 ja 1964 tutki A.-L. Hirviluoto Mullin alueella polttokenttäkalmiston ja maansekaisen röykkiön. = P53 01 2016

Keväällä 1982 sain museoviraston esihistorian toimistolta määräyksen tutkia Kivikartio Oy:n omistamalla Kaerlan Myllyn alueella sijaitsevan rautakautisen kalmistoalueen. Kivikartio Oy suunnittelee rakentavansa alueelle 2 teollisuushallia. Kaivaukset suoritettiin ajalla 19.5.- 2.7.1982. Tutkimukset rahoitti Kivikartio Oy. Kartanpiirtäjänä toimi FK Tuija Rankama. Yleiskartan laatimisessa avusti tekn. yo. Erkki Metsämäki. Kaivajia oli 10.

Helsingissä 9.12.1982

Eero Ahtela
Eero Ahtela

TURKU KAERLAN MYLLY

(= 353 01 0618 Tuomi =
Lehtonen - maanomistaja)

Rautakautisen kalmistoalueen tutkimus 1982

Kaupunginosa: Kaerla

Maanomistaja: Kivikartio Oy

Peruskartta: 1043 12 LITTOINEN, painettu 1968, Helsinki

Kaivausalueen koordinaatit: x = 7071 6707 95 / y = 6716 546

y = 0795 1570 21 / z = 3240 870

z = 17 -27

Kaivausalueelta tulleet löydöt: KM 21465:1-1074

Aikaisemmat löydöt: KM 5395, 5544, 5791, 5872, 6084, 6367:1-29, 6482
6868:1-3, 6931:1-2, 7512, 7742, 8588, 10858, 15165, 15208:1-175,
15274:1-4, 15278, 15456:1-2, 16248, 16260, 16576:1-98, 16626:1-31.

Ks. A.-M. Tallgrenin kaivauskertomukset v. 1910 ja 1913, V. Lehtosa-
lon inventointikertomus v. 1961 ja A.-L. Hirviluodon kaivauskertomuk-
set vuosilta 1962 ja 1964.

Sivut 19-40 ovat kertomukseen liittyviä karttoja.

Sivut 41-47 ovat kuvatauluja, joissa on valokuvat negatiiveista 55961,
55963, 55967-55969, 55976, 55979-55982, 55990, 55992, 55997, 55999,
56002, 56006, 56008, 56011-56012, 56019-56021, 56027, 56039, 56042-
56044.

Diapositiivit nrot 6224-6264.

Luettelo kartoista, valokuvista ja diapositiiveista on kertomuksen
lopussa s. 12-18.

Diar. 6.7.1982

Kalmistoalueen sijainti ja topografia

Turun Kaerlan Myllyn kalmistoalue sijaitsee Turun kaupungin keskustasta n. 3 km suoraan pohjoiseen ja Maarian kirkosta n. 600 m länsi-luoteeseen Turku - Toijala -radasta n. 160 m länteen ja Kaerlan myllystä n. 100 m etelä-lounaaseen, kaakkoon viettävän mäenrinteen keskivaiheilla (kartat s. 19-20). Tallgrenin v. 1913 kaivausalue muonamiesrivin lähellä sijaitsee v. 1982 pääkaivausalueelta A n. 60 m etelä-lounaaseen (kartta s. 20).

Kaivaustekniikka

Kalmistoalueen kaivaus aloitettiin vetämällä Kivikartio Oy:n ensinnä rakennettavaksi suunnitellun eteläisen teollisuushallin, jota seuraavassa nimitetään rakennukseksi 2, kaakkoispuolelle pellolle rakennuksen seinän suuntainen peruslinja 500/100-144, joka oli suunnassa koillinen - lounas (kartta s. 21). Tätä peruslinjaa vastaan kohtisuoraan linjan luoteispuolelle nousevaan rinteeseen vedettiin 8-12 metrin välein kuusi samansuuntaista linjaa, 460-500/100, 460-500/108, 460-500/116, 460-500/128, 460-500/136 ja 460/500/144. Näiden linjojen kattaman alueen ääripisteet kattoivat suunnitellun teollisuushallin koko alueen (kartat s. 20-21).

Linjat paalutettiin 4 m välein. Kalmistoalueen kaivaus sidottiin Turun kaupungin kiintopisteeseen 2657, jonka absoluuttinen korkeus on 19,05 m y.m.p. Tämä kiintopiste oli samalla kaivauksen kiintopiste 2.

Kaivausta jatkettiin tekemällä rakennuksen 2 alueelle systemaattisesti em. linjoihin nähden määrätyn välein 1 x 1 metrin suuruisia kuokuoppia. Näistä koekuopista saatujen löytöjen perusteella avattiin kaivausalueet A-D.

Jokainen kaivausalue paalutettiin 2 x 2 metrin suuruisiin ruutuihin. Mittaus suoritettiin aina ruudun länsikulmassa olleesta paalusta.

Lähtöpisteenä oli paalu 460/100. Ruudut merkittiin parillisilla numeroilla siten, että koordinaatisto suureni kaakkoon ja koilliseen (kartta s. 21).

Kalmistoalueen kaivauksilla käytettiin kolmea kiintopistettä. Kiintopiste 1, sijaitsi suunnitellun rakennuksen 2 lounaisseinän tuntumassa olleessa kivessä. Kiintopisteen korkeus oli 19.66 m y.m.p. Kiintopisteellä oli kaksi kojeenpaikka, joista kojeen I lukema oli 126 ja kojeen II lukema 364. Kiintopiste 2, joka oli em. Turun kaupungin kiintopiste 2657, oli rakennuksen 2 koillisosassa kallioon iskeytyssä metallipultissa. Kiintopisteen lukema oli 331 ja korkeus 19.05 m. y.m.p. Kiintopiste 3, sijaitsi rakennuksen 2 luoteispuolella olleessa kivessä. Kiintopisteen lukema oli 003 ja korkeus 26.48 m y.m.p. (kartat s. 20, 21).

Kaivausalueiden A-D tutkiminen suoritettiin lapiolla ja pelkällä tasoittain. Tason paksuus oli n. 10 cm. Tasoista piirrettiin kartat mittakaavaan 1:50 (kartat s. 22-28, 32-35, 38-39). Pohjavaaituskartat ja kaivausalueen A löytökartta piirrettiin myös mittakaavassa 1:50 (kartat s. 30-31, 36, 37, 40). Profiilikartta kaivausalueelta A piirrettiin mittakaavaan 1:25 (kartta s. 29). Pintavaaituskartta rakennuksen 2 alueelta piirrettiin mittakaavaan 1:200 (kartta s. 21). Yleiskartta, johon v. 1982 kaivausalueiden ohella on merkitty A.M. Tallgrenin vuosien 1910 ja 1913 kaivausalueet, on piirretty mittakaavaan 1:500 (kartta s. 20).

Kaivausalue A

Rakennuksen 2 alueelle tehtyjen koekuoppien (koekuopat 1-47) perusteella avattiin koilliseen laskevan mäenrinteen keskivaiheilla olevalle tasanteelle kaivausalue A (kartat s. 19-20). Tältä alueelta oli V. Lehtosalo v. 1961 inventointityön yhteydessä tehdyt löydöt KM 15274: 1-4. Kaivausalueella A, joka oli suuruudeltaan n. 150 m² ruudut 460-462/133-136, 464-466/136-142, 468-474/136/136-144 ja 476/138-144, oli kookkaiden (suurin n. 4 x 3 m) siirtolaakojen ympärille kasattu nokista kalmistomaata. Profiilikartta on piirretty kohdalta 468-478/146 (kartat s. 20-21, 29).

Ruutujen 468-480/140-142 alueella oli tiheä, pienistä, n. 20-30 cm läpimitaltaan olleista kivistä ladottu kiveys. Tällä alueella kiveystä oli enimmillään kuudessa kerroksessa. Muualla kaivausalueella kiveys oli harvaa, kivien koko vaihteli 0.20 - 1.50 metriin läpimitaltaan. Nokista hiekan- ja mullansekaista kalmistomaata oli kasattu kiveyksen alle, väliin ja päälle kauttaaltaan n. 30 cm:n, mutta paikoin liki metrin paksuudelta. Paksummin nokimaata oli suurten laakakivien koillispuolella ruutujen 468-474/140-142 alueella. Mitään rakenteellisia erityispiirteitä kaivausalueella ei ollut havaittavissa. (Kalmistomaakerroksen alla oli koskematon kivinen hiekkamaa. Kaivausalueen pohja tarkastettiin lapiolla kaivaen sekä otettiin pohjavaaikutus (kartat s. 22-28, 30, kuvataulut s. 42-46, kuvat 6-17, 22-24, diapositiivit 6224-6246, 6255-6259).

Kaivausalueelta A tulivat löydöt KM 21465:1-899. Ensimmäisestä tasosta löytöjä tuli koko kaivausalueen laajuudelta, KM 21465:1-92. Löytöinä oli ruudusta 476/144 ruodollinen keihäänkärki, 21465:82, (kuvataulu s. 42, kuva 5), rautaniitti sekä savikiekon katkelmia ruuduista 470/144, 472/144 ja 476/142. Muina löytöinä 1. tasosta oli koristeltuja ja koristamattomia saviastian paloja, rautakuonaa, palanutta savea

sekä niukalta palaneita luunsiruja. Keramiikkakeskittymiä oli ruuduissa 462/136, 464/136, 468/142 ja 474-476/142 (kartat s. 22, 31).

Toisesta tasosta (21465:93-243) löytyi ruudusta 466/138 pronssinen, eläinornamentiikalla koristettu riipus, 21465:99. Ruudusta 476/144 löytyi rautaveitsi, 21465:228. Savikiekon katkelmia tuli ruuduista 470/142, 472/142, 468/144, 472/144 ja 474/144. Tasosta tuli runsaasti koristeltuja ja koristamattomia saviastian reuna- ja kylkipaloja. Keramiikkakeskittymiä oli ruuduissa 464/136, 472/136, 474/138, 470/142 ja 474/144. Edelleen löytyi rautakuonan paloja, palanutta savea ja niukalti palaneita luunsiruja (kartat s. 23, 31).

Kolmannesta tasosta (21465:244-431) löytyi ruudusta 472/144 pronssinen, kaksinkertainen taivutettu hela, 21465:395, ja ruudusta 464/136 punainen lasimassahelmi, 21465:248. Savikiekon katkelmia tuli ruuduista 464/136, 472/138, 468/142, 470/142, 472/142, 476/142, 470/144, 472/144 ja 474/144. Tasosta tuli edelleen runsaasti koristeltuja ja koristelemattomia saviastian reuna- ja kylkipaloja. Keramiikkakeskittymiä oli ruuduissa 468-47/142. Edellisen tason tapaan kolmannesta tasosta löytyi rautakuonaa, palanutta savea ja vain vähän palaneita luunsiruja (kartat s. 24,31).

Neljännestä tasosta tulivat löydöt 21465:432-591. Ruudusta 470/142 löytyi rautaveitsi, 21465:510, ruudusta 474/142 rautainen työkalu, 21465:536, ja ruudusta 478/144 hioinkivi, 21465:591. Savikiekon katkelmia tuli ruuduista 468-476/142. Tasosta löytyi edellisen tapaan suuri joukko koristeltuja ja koristamattomia saviastian reuna- ja kylkipaloja sekä vähäisesti palaneita luunsiruja, rautakuonaa ja palanutta savea (kartat s. 25, 31).

Viidennestä tasosta tulivat löydöt 21465:592-757. Ruudusta 474/142 löytyi pieni pronssinen riipus, 21465:683, joka on osana kuulunut suurempaan riipuslaitteeseen. Samasta ruudusta löytyi rautainen työ-

kalu, 21465:704. Savikiekon katkelmia tuli ruuduista 466/136, 474/138, 472/140, 476/140, 468/142, 472-476/142 ja 474/144. Tasosta löytyi, samoin kuin edellisistä, runsaasti koristeltuja ja koristamattomia saviastian reuna- ja kylkipaloja sekä muutamia palaneita luunsiruja, rautakuinan paloja ja palanutta savea. Ruudusta 466/136 löytyi pala savitiivistettä, 21465:600 (kartat s. 26, 31).

Kuudennessa tasossa löytöala oli selvästi edellisiä tasoja suppeampi ja löytömäärä vähäisempi. Tason löydöt 21465:758-842. Ruuduista 476/142 ja 472/144 tuli kivihioimen katkelma, 21465:819 ja 21465:826. Savikiekon katkelmia tuli ruuduista 472-474/144 ja 478/144. Tasosta löytyi edelleen joukko koristeltuja ja koristamattomia saviastian paloja sekä vähän rautakuinaa, palanutta savea ja joitakin palaneita luunsiruja (kartat s. 27, 31).

Seitsemännessä tasossa löytöala rajoittui siirtolaakojen pohjoispuolelle. Löytöinä (21465:843-899) oli ruudusta 474/140 kivisen hioimen katkelma, 21465:869 sekä joukko koristettuja ja koristamattomia saviastian paloja, joista yksi, 21465:883 oli astian pohjasta. Vähän rautakuinaa ja palanutta savea sekä muutama palanut luunsiru löytyi myös tasosta (kartat s. 28,31).

Kaivausalueelta A tuli löytöjä eniten ruutujen 464/136, 472-474/138, 468-470/140, 474/140 sekä 470-476/142-144 alueelta. Huomiota herättävää oli palaneiden luunsirujen niukkuus. Saviastian paloissa oli useita kymmeniä erilaisia koristekuosia ja lukuisia erilaisia reunamuotoja. Siten kaivausalueelta löytyi paloja monista kymmenistä eri astioista. Paloja oli kaikkiaan n. 6500 kpl.

Kalmistoalue jatkui kaivausalueesta A edelleen koilliseen n. 15 metriä aina kalliojyrkänteeseen asti. Tätä aluetta ei kuitenkaan voitu tutkia, sillä sinne ei oltu suunniteltu rakennustoimintaa. Alue kuitenkin koekuopitettiin (koekuopat a-h). Sen perusteella kalmistoaluet-

voi arvioida olevan tutkimatta n. 250 m² (kartta s. 20).

Kaivausalue B

Kaivausalue B, joka avattiin rakennuksen 2 alueella tehtyjen koe-kuoppien perusteella koilliseen laskevan mäenrinteen alaosaan n. 15 m kaivausalueelta A lounaaseen, oli suuruudeltaan n. 12 m² käsittävän ruutujen 470-472/116-118 alueen. Kalmistoalue oli aiemmin ollut suurempi, mutta lounaisosaan kiviaitaa tehtäessä oli osa kalmistoa tuhoutunut. Alueella B oli tiheä, keskimäärin poikkileikkaukseltaan n. 0,2 m suuruisista kivistä ladottu kiveys, jonka väliin, päälle ja alle oli kasattu mustaa nokista kalmistomaata enimmillään n. 0,2 m paksuudelta (kartat s. 20-21, 32-36, kuvataulu s. 45, kuva 18, diapositiivit 6247, 6248). Mitään rakenteellisia erityispiirteitä ei havaittu. Ruudusta 470/118 otettiin hiilinäyte 21465:1074.

Kaivausalueelta B tulivat löydöt KM 21465:900-944, koristeltuja ja koristamattomia saviastian reuna- ja kylkipaloja 169 kpl, muutamia palaneita luunsiruja sekä palanutta savea.

Kaivausalue C

Kaivausalue C, joka avattiin koilliseen viettävän mäenrinteen alle n. 15 m kaivausalueelta A kaakkoon ja n. 10 m kaivausalueelta B itään, oli n. 8 m² suuruinen käsittäen ruudun 484/122 ja osan ruutujen 484-486/120, 486/122 ja 484/124 alueesta. Kaivausalueella maa oli ruskeata hiekkaa (kartat s. 21-22, 37, kuvataulu s. 47, kuva 25).

Kaivausalueelta tulivat löydöt KM 21465:945-992, koristeltuja ja koristamattomia saviastian reuna- ja kylkipaloja 515 kpl, savitiivistettä, rautakuonaa ja muutama palanut luunsiru.

Kaivausalue D

Kaivausalue D, joka avattiin asuintalo Lehtosen kaakkoispuolelle kaakkoon viettävän pellon rinteeseen n. 25 m kaivausalueesta A lounaaseen ja n. 18 m A.M. Tallgrenin v. 1913 muonaimiesrivin kaivausalueelta koilliseen, oli 124 m² suuruinen käsittäen ruudut 460-498/108, 462-464/98-106 ja 480/110. Kaivausalueen lounais- ja luoteisosassa maaperä peltomullan alla oli ruskeaa kivensekaista hiekkaa, jossa oli runsaasti likamaaläikkiä. Nämä suurimmillaan poikkileikkaukseltaan liki metrin olleiden kivien ympärillä olleet likamaaläikät ulottuivat paikoin n. metrin maanpinnan alapuolelle. Kaivausalueen D luonne ei tutkimuksissa selvinnyt, sitä täytynee pitää sekundäärisenä kohteena.

Pääosa kaivausalueen D löydöistä, KM 21465:993-1034, tuli kaivausalueen lounaisosasta. Kaivausalueen kaakkoisosa, josta pääosa oli savimaata, oli muutamia hajalöydöksiä luonnehdittavia saviastian paloja lukuunottamatta löydötön (kartat s. 21-22, 38-40, kuvataulut s. 41, 45, 47, kuvat 4, 19, 20 ja 25 diapositiivit 6249-6254, 6260).

Löytöinä kaivausalueelta tuli valkoinen lasihelmi, 21465:1028, ruudusta 464/100 ja koristelemattomia saviastian reuna- ja kylkipaloja 125 kpl sekä joitakin paloja savitiivistettä, kuonaa, palanutta savea ja muutamia siruja palanutta luuta.

Yhteenveto

Turun Kaerlan Myllyn vuoden 1982 kaivausalueista merkittävimmät olivat alueet A ja B. Näitä alueita täytyy rakenteen ja löytöjen perusteella pitää kalmistoalueina, vaikkakin jäännöksiä poltetuista ruumiista, palaneita luunsiruja ei ollut juuri kuin nimeksi. Löytöjen perusteella kaivausalue A kuulunee merovingi - viikinkiajalle ja tähän ajankohtaan täytynee sijoittaa myös alue B.

Kaivausalueiden C ja D luonne ei kaivauksissa täysin selvinnyt. Kalmistoihin varsinaisesti kuuluvina niitä ei voi pitää liittyvinä eikä niissä myöskään ollut mitään asuinpaikkan rakenteisiin viittavaa. Sijainti kalmistoalueen liepeillä liittää alueet C ja D kuitenkin samaan kokonaisuuteen.

Kaivausalue A ei tullut kaivetuksi loppuun, sillä koekuoppien perusteella kalmisto jatkuu selvästi koilliseen. Loppuosa jäi tutkimatta, koska kaivauskustannukset maksava rakennusyritys ei ollut suunnitellut sinne rakennustoimintaa. Kaivausalueet A-D jäivät peittämättä, koska alueet jäävät lähitulevaisuudessa rakennettavan teollisuusalueen alle.

LUETTELO KARTOISTA

- s. 19 Kopio peruskartasta 1043 12 LITTOINEN painettu 1968
Helsinki
- s. 20 Yleiskartta 1:500 Turun Kaerlan Mylly alueesta A 2
- s. 21 Pintavaaaituskartta 1:200 rakennuksen 2 alueelta A 3
- s. 22-28 Kaivausalue A, tasokartat 1:50 A 2, A 3, A 4
- s. 29 Kaivausalue A, profiilikartta 1:25 A 2
- s. 30 Kaivausalue A, pohjavaaaituskartta 1:50 A 2
- s. 31 Kaivausalue A, löytökartta 1:50 A 2
- s. 32-35 Kaivausalue B, tasokartat 1:50 A 4
- s. 36 Kaivausalue B, pohjavaaaituskartta 1:50 A 4
- s. 37 Kaivausalue C, pinta- ja pohjavaaaituskartta 1:50 A 4
- s. 38-39 Kaivausalue D, tasokartat 1:50 A 2 3
- s. 40 Kaivausalue D, pohjavaaaituskartta 1:50 A 2

LUETTELO NEGATIIVEISTA

- 55957 rakennuksen 1 aluetta, kuvattu pohjoisesta
- 55958 rakennuksen 1 aluetta, kuvattu etelä-lounaasta
- 55959 rakennuksen 1 aluetta, kuvattu etelästä
- 55960 rakennusten 1 ja 2 välialue, kuvattu pohjoisesta
- 55961 (k.1) Maarian kirkko Kaerlan mäeltä, kuvattu lännestä
- 55962 rakennuksen 1 aluetta, kuvattu pohjoisesta
- 55963 (k.2) rakennuksen 2 alalaitaa paalutettuna, kuvattu lounaasta
- 55964 rakennuksen 2 länsiosaa, kuvattu kaakosta
- 55965 rakennuksen 2 eteläosa, kuvattu lännestä
- 55966 rakennuksen 2 lounaiskulma, kuvattu pohjoisesta
- 55967 (k.3) rakennuksen 2 pohjoisosa, kuvattu kaakosta
- 55968 (k.4) rakennuksen 2 eteläosa, kuvattu koillisesta
- 55969 (k.5) keihäänkärki KM 21465:82, ruutu 476/144, 1. krs.
- 55970 kaivausalue A, ruudut 476/142-144, 1. taso, kuvattu idästä
- 55971 kaivausalue A ruuturivi 144, 1. taso, kuvattu kaakosta
- 55972 kaivausalue A, ruuturivi 142, 1. taso - " -
- 55973 kaivausalue A ruudut 476/144-142, 1. taso, kuvattu lounaasta
- 55974 kaivausalue A, ruuturiviä 144, 1. taso, kuvattu luoteesta
- 55975 kaivausalue A, ruuturivi 142, 1. taso, kuvattu luoteesta
- 55976 (k.6) kaivausalue A, yläosa ruuturivistä 140-142, 1. taso
kuvattu koillisesta
- 55977 kaivausalue A, yläosa ruuturivejä 140-142, 1. taso kuvattu
koillisesta
- 55978 kaivausalue A, yläosa ruuturivejä 140-142, 1. taso kuvattu
koillisesta
- 55979 (k.7) kaivausalue A, yläosa ruuturivejä 140-142, 1. taso, kuvattu
idästä
- 55980 (k.8) kaivausalue A, yläosa ruuturivejä 140-142, 1. taso kuvattu
kaakosta
- 55981 (k.9) kaivausalue A, ruuturivi 476/140-144, 2. taso, kuvattu
koillisesta
- 55982 (k.10) kaivausalue A, ruudut 474/142-144, 2. taso, kuvattu etelästä

- 55983 kaivausalue A, ruudut 474/144, 2. taso, kuvattu kaakosta
- 55984 kaivausalue A, ruutu 414/142, 2. taso, kuvattu kaakosta
- 55985 kaivausalue A, ruutu 462/134, 1. taso, kuvattu ylhäältä
- 55986 kaivausalue A, ruutu 460/134, 1. taso, kuvattu ylhäältä
- 55987 kaivausalue A, ruutu 460/136, 1. taso, kuvattu ylhäältä
- 55988 kaivausalue A, ruutu 460/136, 1. taso, kuvattu ylhäältä
- 55989 kaivausalue A 2. taso yleiskuva lounaasta
- 55990 (k.11) kaivausalue A, 2. taso yleiskuva lounaasta
- 55991 kaivausalue A, yleiskuva kaakosta
- 55992 (k.12) kaivausalue A, ruudut 468-470/138-144, 2. taso, kuvattu koillisesta
- 55993 kaivausalue A, ruuturivi 144, 2. taso, kuvattu luoteesta
- 55994 kaivausalue A, ruuturivi 138-140, 2. taso, kuvattu kaakosta
- 55995 kaivausalue A, ruuturivi 474-476/142-144, 3. taso, kuvattu pohjoisesta
- 55996 kaivausalue A, ruuturivi 474-478/142, 3. taso, kuvattu kaakosta
- 55997 (k.13) kaivausalue A, ruuturivi 474-478/144, 3. taso, kuvattu etelä-kaakosta
- 55998 kaivausalue A, ruudut 468-470/140-142, 3. taso, kuvattu kaakosta
- 55999 (k.14) kaivausalue A, ruudut 468-470/140-142, 3. taso, kuvattu kaakosta
- 56000 kaivausalue A, 2. taso, kuvattu ylhäältä
- 56001 kaivausalue A, länsiosa, 2. taso, kuvattu ylhäältä
- 56002 (k.15) kaivausalue A, yleiskuva, 3. taso, kuvattu lounaasta
- 56003 kaivausalue D, ruudut 462/102-104, 2. taso, kuvattu kaakosta
- 56004 kaivausalue D, ruudut 462/100, 2. taso, kuvattu lounaasta
- 56005 kaivausalue D, ruudut 462/100-104, 2. taso, kuvattu pohjoisesta
- 56006 (k.16) kaivausalue A, ruuturivi 474-478/142-144, 4. taso kuvattu koillisesta
- 56007 kuten edellä
- 56008 (k.17) kaivausalue A, ruuturivit 468-472/138-144, 4. taso, kuvattu idästä

- 56009 kaivausalue A, yleiskuva, 4. taso, kuvattu koillisesta
- 56010 kaivausalue A, ruudut 468-470/140-144, 4. taso, kuvattu länsi-lounaasta
- 56011 (k.18) kaivausalue B, 1-2. taso, kuvattu kaakosta
- 56012 (k.19) kaivausalue D, 2. taso, yleiskuva, kuvattu koillisesta
- 56013 kaivausalue D, ruudut 462/98-102, 2. taso, kuvattu koillisesta
- 56014 kaivausalue D, ruudut 462/98-102, 2. taso, koillisesta
- 56015 kaivausalue D, ruudut 462-264/100, 2. taso, kaakosta
- 56016 kaivausalue D, ruutu 462/102, 2. taso, idästä
- 56017 kaivausalue D, ruutu 462/100, 2. taso, kaakosta
- 56018 kaivausalue D, ruudut 462/100-102, 2. taso, lounaasta
- 56019 (k.20) kaivausalue D, ruudut 462-464/98-104, 2. taso. lounaasta
- 56020 (k.21) kaivausalue A, ruudut 468-478/142-144, 5. taso, luoteesta
- 56021 (k.22) kaivausalue A, ruudut 468-470/138-144, 5. taso, koillisesta
- 56022 kaivausalue D, ruudut 462-464/100-104, 2,5.taso, etelästä
- 56023 kaivausalue D, ruudut 462-464/100-104, 2,5. taso, länsi-lounaasta
- 56024 kaivausalue D, ruudut 462-464/100, 2,5. taso, etelä-kaakosta
- 56025 kaivausalue D, ruudut 464-464/100-104, 2,5. taso, pohjoisesta
- 56026 kaivausalue A, ruudut 464-466/136-142, 2. taso, lounaasta
- 56027 (k.23) kaivausalue A, ruudut 464-468/136-142, 2. taso koillisesta
- 56028 kaivausalue A, ruudut 464-466/136-142, 2. taso, pohjoisesta
- 56029 työkuva
- 56030 kaivausalue A, ruudut 464-466/136-142, 3. taso, pohjoisesta
- 56031 kaivausalue A, ruudut 464-466/136-142, 3. taso, etelästä
- 56032 kaivausalue A, yleiskuva länsi-luoteesta
- 56033 kaivausalue A, yleiskuva lounaasta
- 56034 kaivausalue D, ruudut 462-464/100, 3. taso, luoteesta
- 56035 kaivausalue D, ruudut 464-464/102, 3. taso, lännestä
- 56036 kaivausalue D, ruudut 462-464/100-102, 3. taso, lännestä
- 56037 kuten edellä
- 56038 kaivausalue D, ruudut 462-464/102, 3. taso, lännestä

- 56039 (k.24) kaivausalue A, ruudut 464-466/136-140, 4. taso,
koillisesta
- 56040 kaivausalue A, ruudut 464-466/136-142, 4. taso,
pohjoisesta
- 56041-
- 56044 (k.25) panoraamakuva kaivausalueille A-D kaakosta

LUETTELO DIAPOSITIIVEISTA

- 6224 Kaivausalue A, ruudut 376/142-144, 1. taso, etelästä
- 6225 Kaivausalue A, ruudut 472-476/142-144, 1. taso, luoteesta
- 6226 Kaivausalue A, ruudut 468-472/140-144, 1. taso, koillisesta
- 6227 Kaivausalue A, ruudut 468-470/140-142, 1. taso, idästä
- 6228 Kaivausalue A, ruudut 468-472/140-144, 1. taso, koillisesta
- 6229 Kaivausalue A, ruudut 468-476/140-144, 1. taso, koillisesta
- 6230 Kaivausalue A, ruudut 476/144, löytö KM 21465:82
- 6231 Kaivausalue A, ruudut 468/140-142, 1. taso, luoteesta
- 6232 Kaivausalue A, ruudut 460-462/134-136, 1. taso, ylhäältä
- 6233 Kaivausalue A, ruudut 460-462/134-136, 1. taso, etelästä
- 6234 Kaivausalue A, ruudut 464-466/136-142, 1. taso, pohjoisesta
- 6235 Kaivausalue A, ruudut 476/140-144, 2. taso, koillisesta
- 6236 Kaivausalue A, 2. taso, yleiskuva ylhäältä lännestä
- 6237 Kaivausalue A, yleiskuva kaakosta, 2. taso
- 6238 Kaivausalue A, ruudut 460-462/134-136, ylhäältä kaakosta
2. taso
- 6239 Kaivausalue A, ruudut 468-474/138-144, 2. taso, etelästä
- 6240 Kaivausalue A, ruudut 468-474/138-144, 2. taso, koillisesta
- 6241 Kaivausalue A, yleiskuva ylhäältä lännestä, 3. taso
- 6242 Kaivausalue A, yleiskuva itä-koillisesta, 4. taso
- 6243 Kaivausalue A, ruudut 468-470/140-144, 4. taso, koillisesta
- 6244 Kaivausalue A, ruudut 464-466/136-140, 4. taso, koillisesta
- 6245 Kaivausalue A, ruudut 468-478/142-144, 5. taso, luoteesta
- 6246 Kaivausalue A, ruudut 468-470/138-144, 5. taso, koillisesta
- 6247 Kaivausalue B, yleiskuva kaakosta, 1. taso
- 6248 Kaivausalue B, ruudut 470-472/116-118, 2. taso, kaakosta
- 6249 Kaivausalue D, yleiskuva kaakosta
- 6250 Kaivausalue D, ruudut 462-464/100, 2. taso, itä-koillisesta
- 6251 Kaivausalue D, ruudut 462/102, 2. taso, kaakosta
- 6252 Kaivausalue D, ruudut 462-464/98-102, 2. taso, koillisesta
- 6253 Kaivausalue D, länsiosa, kaivauskuva
- 6254 Kaivausalue D, ruudut 462-464/100-104, 2,5. taso, pohjoisesta
- 6255 Kaivausalue A, kaivauskuva koillisesta
- 6256 Kaivausalue A, kaivauskuva
- 6257 Kaivausalue A, kaivauskuva
- 6258 Kaivausalue A, kaivauskuva

6259 Kaivausalue A, kaivauskuva
6260 Kaivausalue D, kaivauskuva
6261 Turku Käsämäki, etelästä
6262 Turku Prusin patteri, lounaasta
6263 Turku Kaerla Mulli, etelästä
6264 Turku Taskula, etelästä

TURKU KAERLAN MYLLY

570

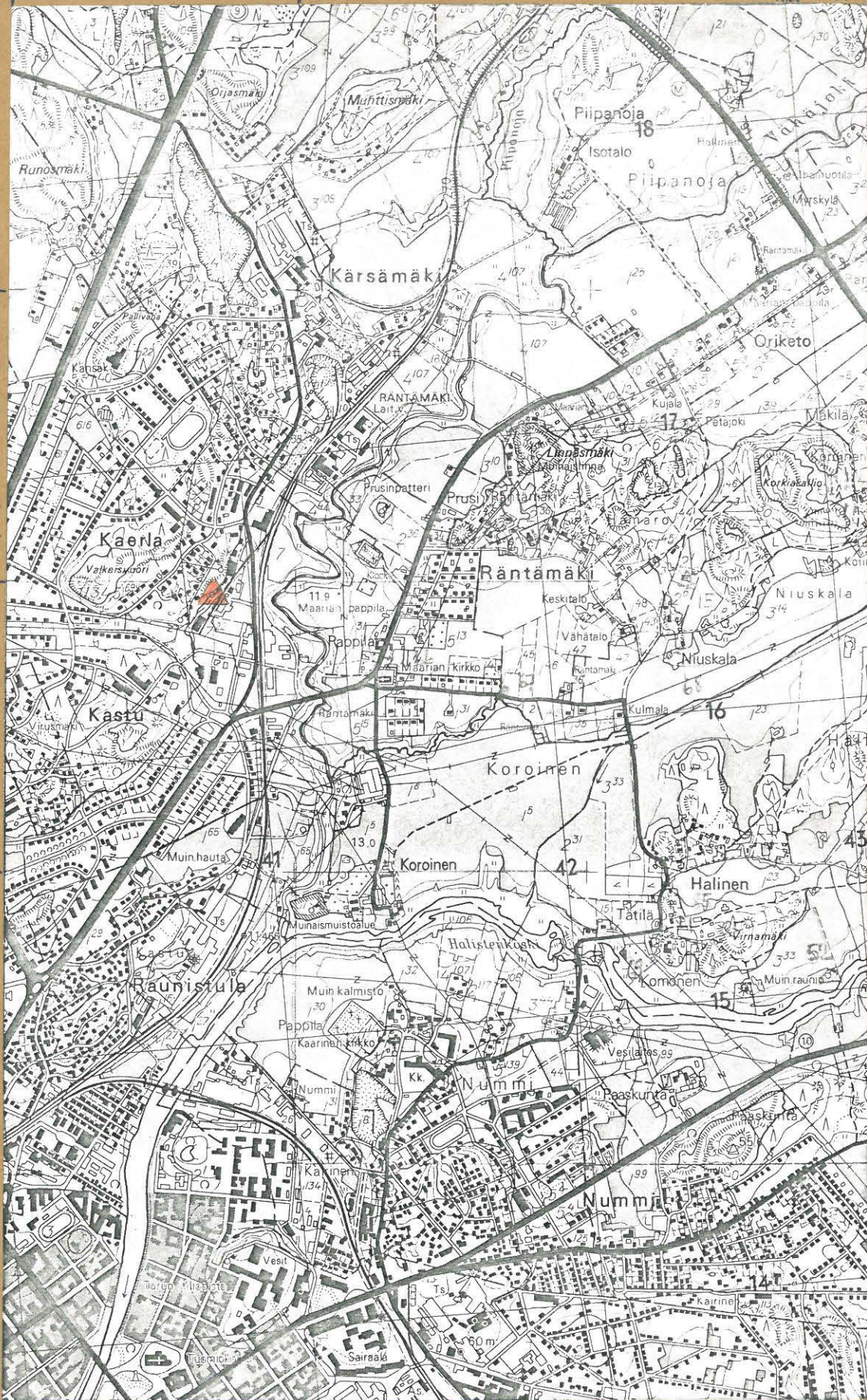
571

KOPIO PERUSKARTASTA 1043 12 LITTOINEN
HKL 1968

6709

6708

6707

KANAUSSALUJE, KOORDINAATIT

X = 6707 95
Y = 570 71

TURKU KAERLAN MYLLY

Eero Ahtela 1982

alue A

taso 7

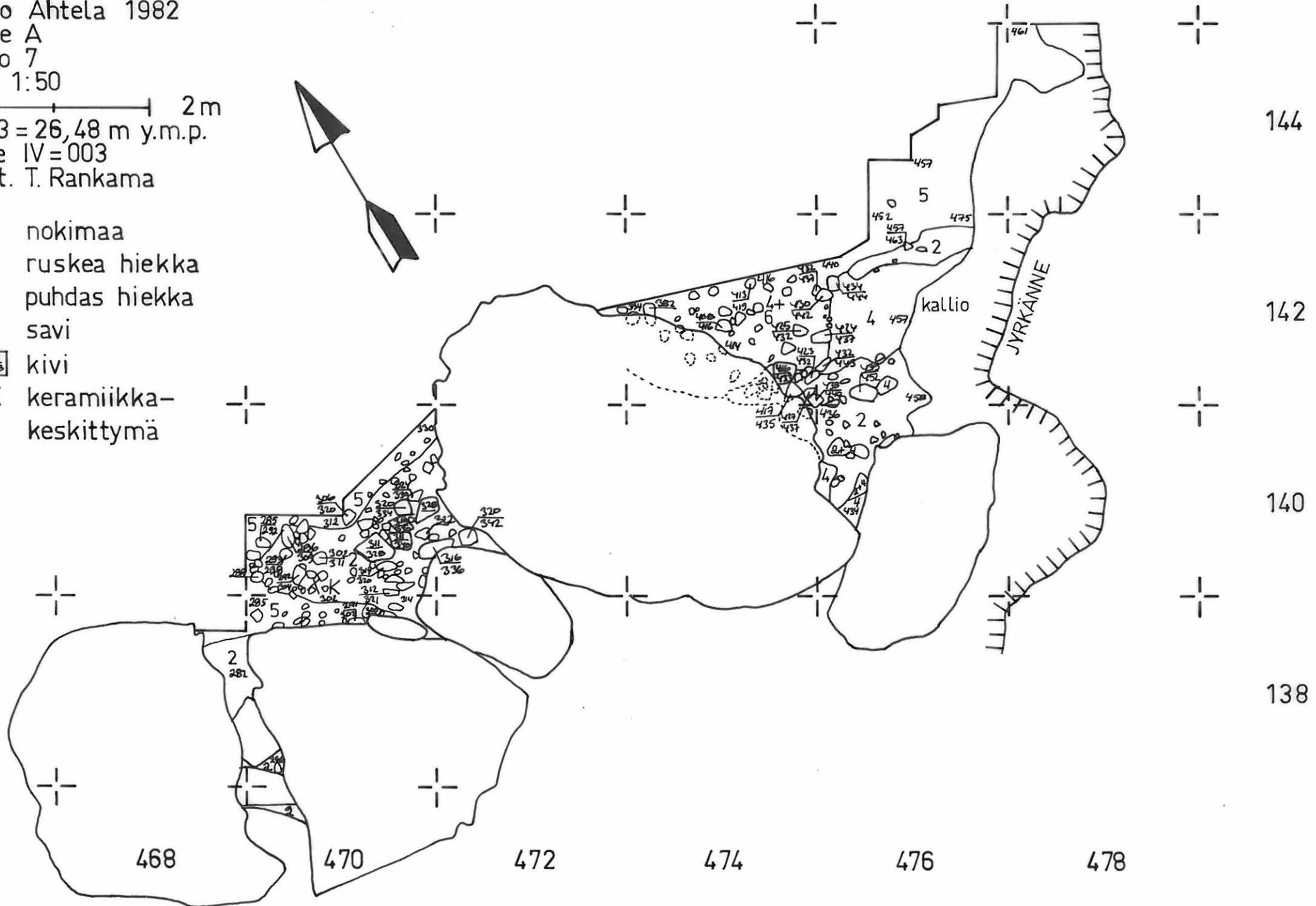
mk 1:50

kp 3 = 26,48 m y.m.p.

koje IV = 003

piirt. T. Rankama

- 2 nokimaa
 4 ruskea hiekka
 5 puhdas hiekka
 6 savi
 kivi
 X K keramiikka-
 keskittymä

TURKU KAERLAN MYLLY

Eero Ahtela 1982

alue B

taso 1

mk 1:50

kp 1 = 19,66 m y.m.p.

koje II = 364

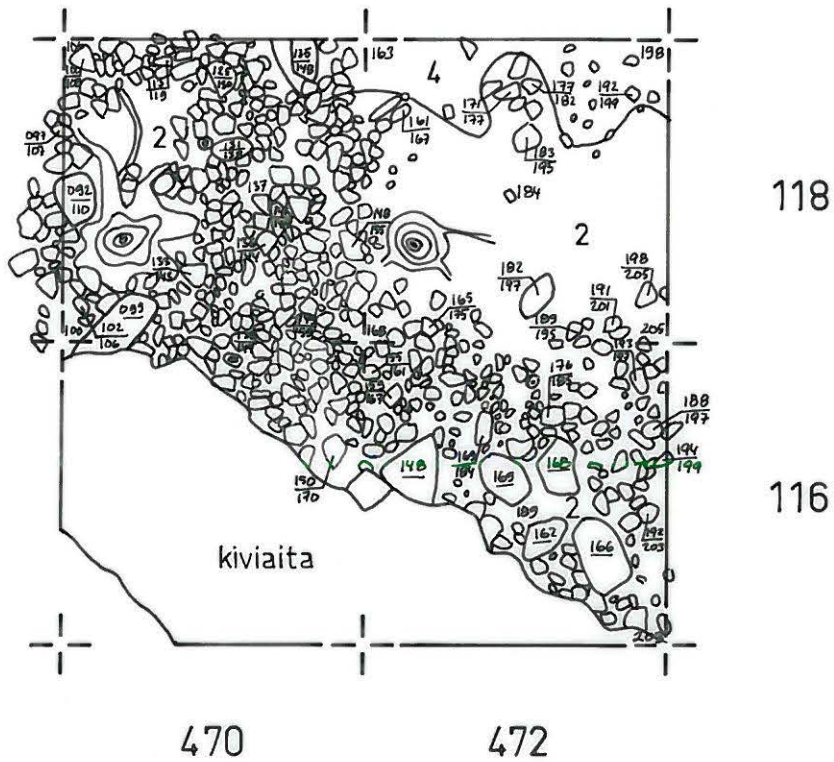
piirt. T. Rankama

- 2 nokimaa
- 4 ruskea hiekka

 kivi

 kanto, puu

TURKU KAERLAN MYLLY

Eero Ahtela 1982

alue B

taso 2

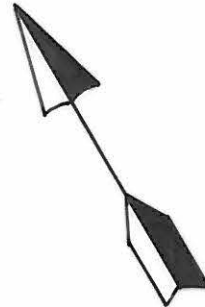
mk 1:50

—|—|—| 2 m

kp 1 = 19,66 m y.m.p.

koje II = 364

piirt. T. Rankama

- 2 nokimaa
- 4 ruskea hiekka

kivi

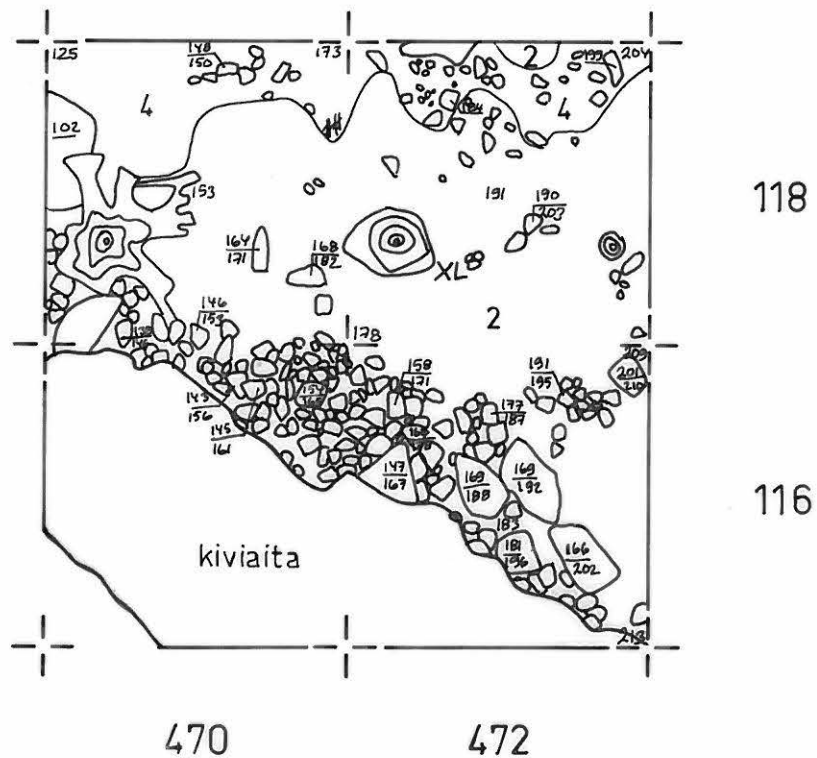

kanto, puu

hiili

XL palanutta luuta

TURKU KAERLAN MYLLY

Eero Ahtela 1982

alue B

taso 3

mk 1:50

2 m

kp 1 = 19,66 m y.m.p.

koje II = 364

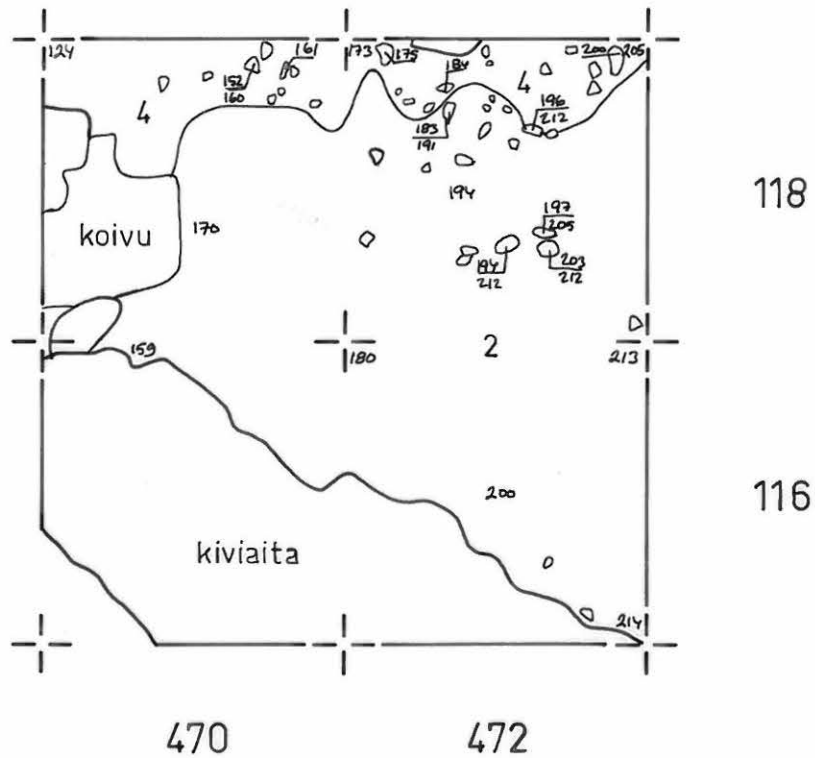
piirt. E. Ahtela

2 nokimaa

4 ruskea hiekka

 kivi

TURKU KAERLAN MYLLY

Eero Ahtela 1982

alue B

taso 4

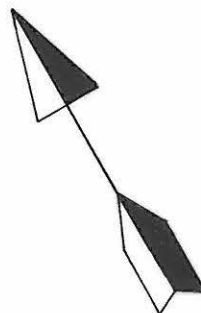
mk 1:50

2 m

kp 1 = 19,66 m y.m.p.

koje II = 364

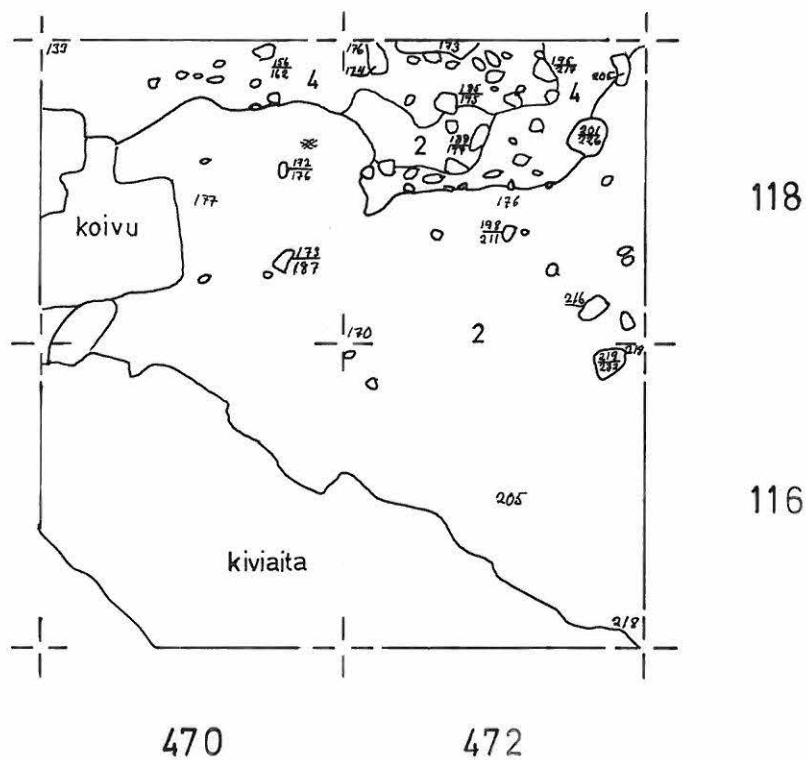
piirt. E. Ahtela

2 nokimaa

4 ruskea hiekka

 kivi

TURKU KAERLAN MYLLY

Eero Ahtela 1982

alue B

pohjavaaituskartta

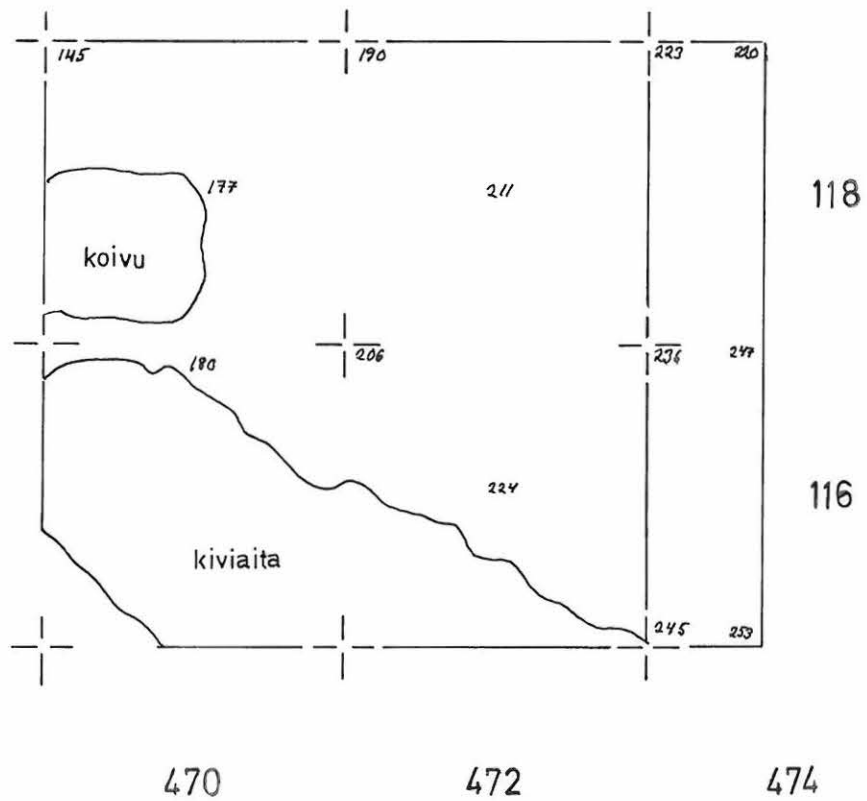
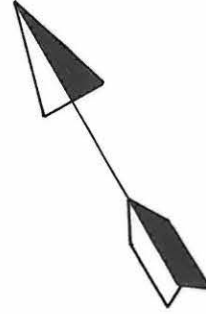
mk 1:50

 2 m

kp 1 = 19,66 m y.m.p.

koje II = 364

piirt. E. Ahtela

TURKU KAERLAN MYLLY

Eero Ahtela 1982

pinta- ja pohjavaaituskartta

alue C

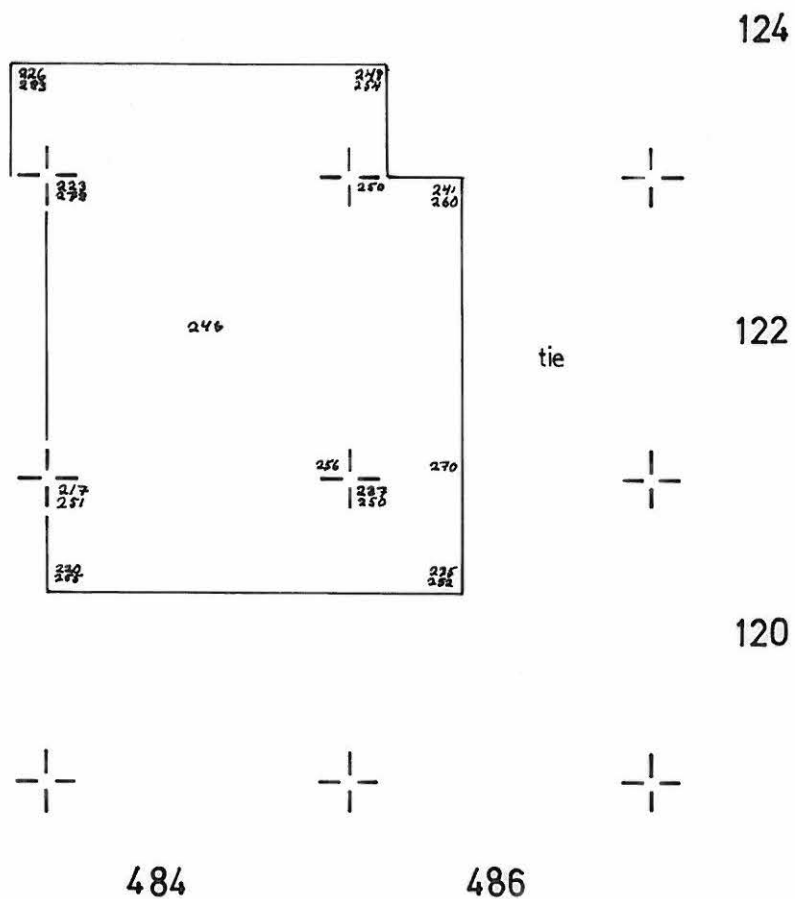
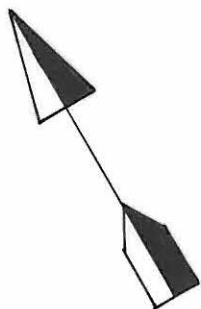
mk 1:50

—|—| 2 m

kp 1=19,66 m m.p.y.

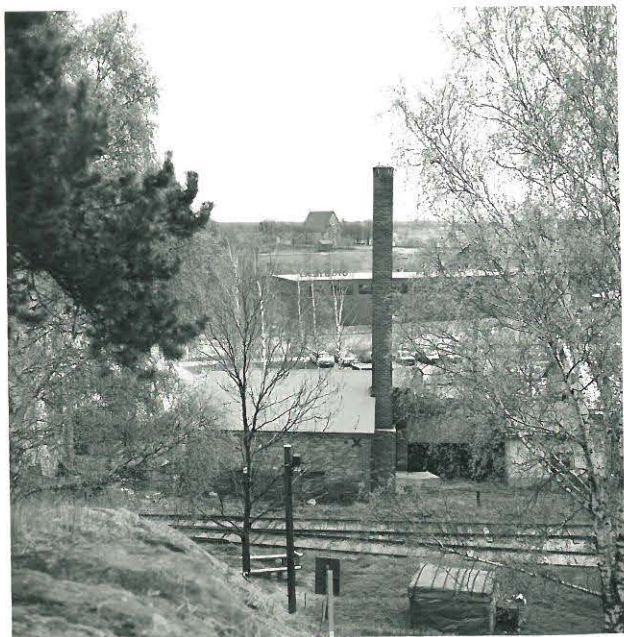
koje I=126

piirt. T. Rankama

TURKU KAERLAN MYLLY

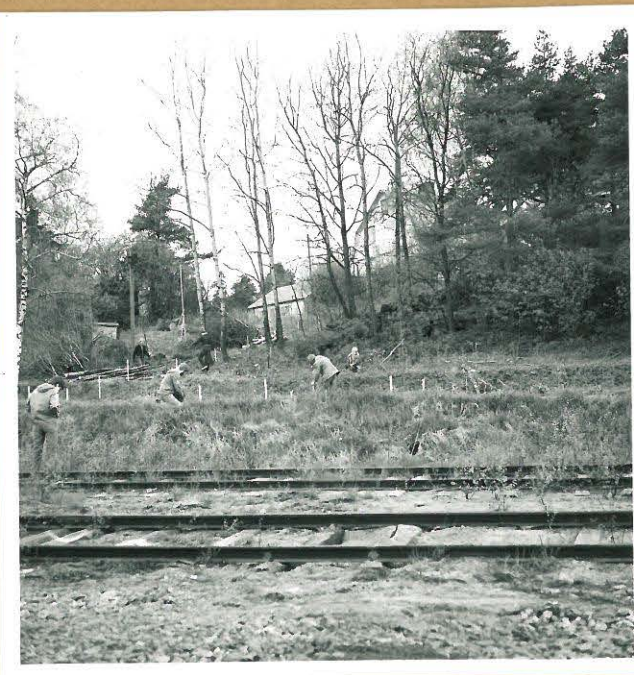
55961 1. Näkymä Kaerlan mäeltä
Maarilan kirkolle.
länneestä itään

55963 2. Talon "2" alueen al-
leutaa paalutettuna.
lounaasta koilliseen

55967 3. Talon "2" pohjoisosa
kaakosta luoteeseen
Yleiskuva karvausalueelle
"A"

55968 4. Talon "2" eteläosa
koillisesta lounaaseen
Yleiskuva koki; karvaus-
alueesta "B", "C" ja "D"

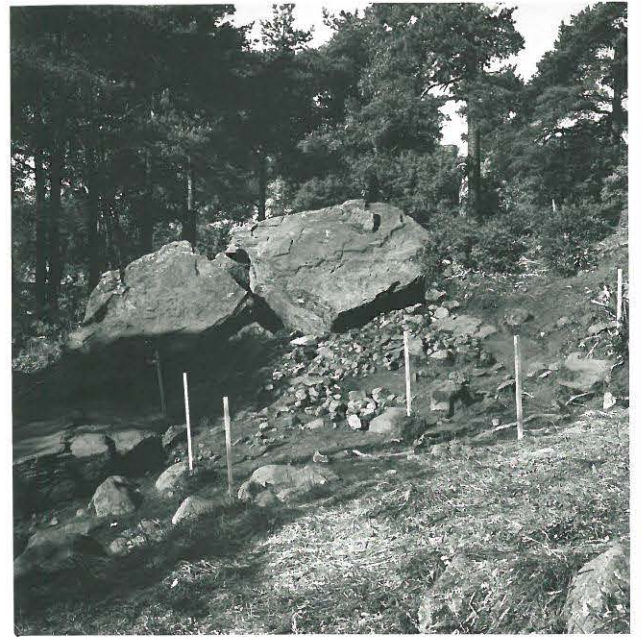
valok. Eero Ahtela 1982

TURKU KAERIAN MYLY

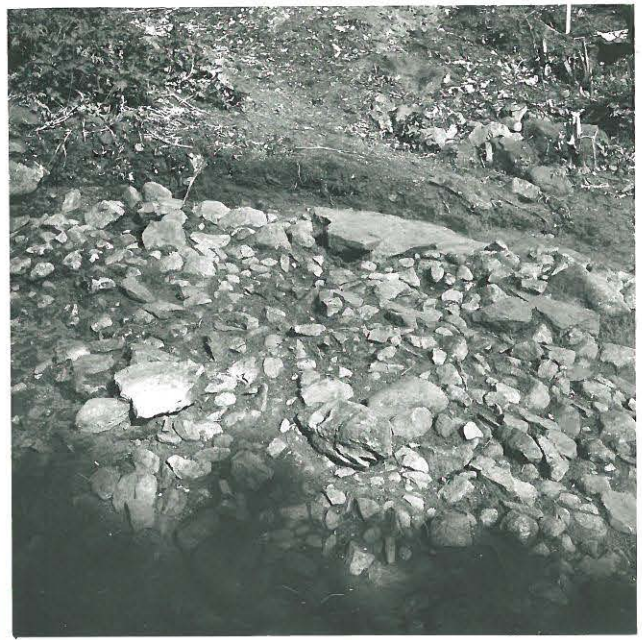
55969 5. Löytö 1 (KM 21465: 82)
ruudussa 144/1476 7 hrs.
in situ, kuv. luoteeseen.

55976 6. Karvausalue A, yläosa
riutuneja 140-142, 7 hrs.
koillisesta lounaaseen.

55979 7. Karvausalue A, muttu-
rivien 140-142 yläosa,
7 hrs. idästä länteen.

55980 8. Karvausalue A, muttu-
rivien 140-142 yläosa
7 hrs, laakeasta luoteeseen.

TURKU KAERLAN MYLLY

55981 9. Kaivausalue A, ruutunvi-
140-144/476, 2 krs. koillisesta
lounaaseen.

55982 10. Kaivausalue A, ruudut
142-144/474, 2 krs, etelästä
pohjoiseen.

55990 11. Kaivausalue A, yleisku-
va lounaasta (2 krs)

55992 12. Kaivausalue A, yleisku-
ruudut 138-144/468-470,
2 krs, koillisesta lounaaseen.

TURKU KAERLAN MYLY

55997

13. Kaivausalue A, ruutunvi
144/474-478, 3 krs. etelä-luoteesta.

55999

14. Kaivausalue A, ruudut
140-142/468-470, 3 krs.
kaakosta luoteeseen

56002

15. Kaivausalue A, yleiskunna
lounaasta koilliseen (3 krs.).

56006

16. Kaivausalue A, ruutunvi 142-
144/474-478, 4 krs. koillisesta
lounaaseen.

valok. Eero Ahtela 1982

TURKU KAERIAN MYLLY

56008
17. Kaivausalue A, ruutuvuorit
138-144/468-472, 4 lrs, idästä
länteen.

56011
18. Kaivausalue B, 1-2 lrs,
yleistuva kaakosta luoteeseen.

56012
19. Kaivausalue D (luoteja S-N)
2 lrs, koillisesta lounaaseen,
työkäiva.

56019
20. Kaivausalue D, ruudut
98-104/462-464, 2 lrs. 104-
naasta koilliseen.

valok. Eero Ahtela 1982

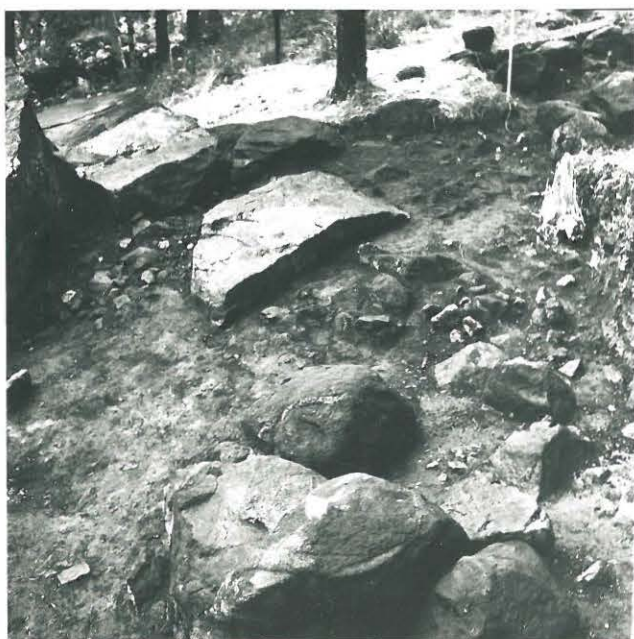
TURKU KAERLAN MYLLY

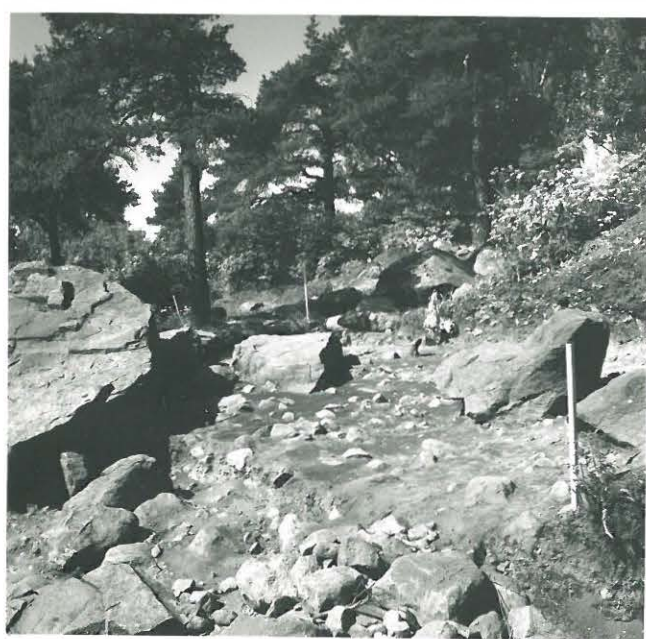
56020
21. Kaivausalue A, ruudut 142 -
144/468-478, 5 lrs, luoteesta
kaakkeeseen.

56021
22. Kaivausalue A, ruudut
138-144/468-470, 5 lrs, koillii-
sesta lounaaseen.

56027
23. Kaivausalue A, ruudut
136-142/464-466, 2 lrs, koillii-
sesta lounaaseen.

56039
24. Kaivausalue A, ruudut 136-
140/464-466, 4 lrs, koillisesta
lounaaseen.

valok. Eero Ahtela 1982

TURKU KAERLAN MYLLY

56042

56041

56044

25. Panoraamakuva kaivausalueille A-D
kaaleosta luoteeseen

valok. Eero Ahtela 1982